

Yrd. Doç. Dr. Ömer ÇINAR

İstanbul Şehir Üniversitesi
Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi

**Türk Borçlar Kanununa Göre
Kefilin Sorumluluğunun
Sona Ermesi**

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	V
İÇİNDEKİLER.....	VII
KISALTMALAR.....	XIII
GİRİŞ.....	1
§1. Kefilin Sorumluluğunun Asıl Borca Bağlı Olarak veya Asıl Borcu Sona Erdiren Sebeplerle Sona Ermesi	5
I. Genel Olarak.....	5
II. İfa	8
III. Asıl Borcun İfasının İmkansızlaşması	11
IV. Alacaklı ve Borçlu Sıfatlarının Birleşmesi	17
A. Genel Olarak.....	17
B. Borçlu ve Kefil Sıfatlarının Birleşmesi	21
V. İbra	23
VI. Yenileme.....	27
VII. Takas.....	32
A. Asıl Borçlu ile Alacaklı Arasında Takas.....	32
B. Kefil ile Alacaklı Arasında Yapılan Takas.....	36
VIII. Zamanaşımı	36
A. Genel Olarak.....	36
B. Asıl Borcun Zamanaşımına Uğraması	37

C. Kefalet Sözleşmesinden Kaynaklanan Borcun Zamanaşımına Uğraması	40
IX. Alacağa İlişkin Kesin Hükümün ve Alacaklının Dönme veya Fesih Yoluyla Sözleşme İlişkisini Sonlandırmasının Kefilin Sorumluluğuna Etkisi	41
A. Kesin Hükümün Kefilin Sorumluluğuna Etkisi.....	41
B. Alacaklının Sözleşmeden Dönmesi veya Sözleşmeyi Feshinin Kefilin Sorumluluğuna Etkisi	43
§2. Kefilin Sorumluluğunun Süreye Bağlı Olarak Sona Ermesi.....	45
I. Genel Olarak	45
II. Süreli Kefaletle Kararlaştırılan Sürenin Sona Ermesi	47
A. “Süreli Kefalet” Kavramı.....	47
B. Süreli Olmayan Kefalet Sözleşmesinin Süreli Kefalet Olarak Dönüştürülmesi ve Özellikle Şekil Sorunu.....	49
C. Kefaletin Süreli Olup Olmadığının Belirlenmesi Açısından Bazı Durumların Özel Olarak İncelenmesi.....	51
D. Kararlaştırılan Sürenin Sona Ermesi ve Sonuçları	59
III. Gerçek Kişi Kefiller Açısından On Yıllık Azami Sürenin Sona Ermesi (TBK m.598/f.3, 4, 5).....	62
A. Genel Olarak.....	62
B. On Yıllık Süreye İlişkin Hükümün (TBK m.598/f.3) Kapsamı	64
C. On Yıllık Sürenin Başlangıcı ve Taraflarca Uzatılması ...	66
D. On Yıllık veya Uzatılmış Sürenin Sona Ermesinin Sonuçları	71
1. Kefaletin Kendiliğinden Ortadan Kalkması.....	71
2. Birlikte Kefaletle Kefillerden Birinin Sorumluluktan Kurtulmasının Diğer Kefillerin Sorumluluğuna Etkisi.....	73
§3. Süreli Olmayan (Belirsiz Süreli) Kefaletle Kefilin Sorumluluğunun Sona Ermesi.....	77
I. Genel Olarak	77

II.	Sürelı Olmayan Kefaletle İlişkin Hükümün (TBK m.601) Uygulama Alanı	80
A.	Genel Olarak.....	80
B.	Sürekli Borç İlişkileri Açısından	82
C.	Müteselsil Kefalet Açısından	87
III.	Kefilin Sorumluluktan Kurtulmasının Koşulları.....	91
A.	Genel Olarak	91
B.	Kefilin Alacaklıdan İstemde Bulunması	92
1.	İstemın Hukuki Niteliği ve Şekli	92
2.	Kefilin İstemde Bulunma Zamanı.....	95
a.	Asıl Borcun Muaccel Olması Halinde	95
b.	Asıl Borcun Muacceliyetinin Alacaklının İhbarına Bağlı Olması Halinde.....	96
3.	İstemın Kapsamı	97
C.	Kefilin İsteminin Alacaklıya Yüklelediği Külfetler ve Külfetin Yerine Getirilmemesi Nedeniyle Kefilin Sorumluluktan Kurtulması.....	99
§4.	Kefilin Kefalet Sözleşmesinden Dönmesi (TBK m.599)	107
I.	Genel Olarak.....	107
II.	Dönme Bildiriminin Şekli, İçeriği ve Hukuki Niteliği.....	110
III.	Kefilin Sözleşmeden Dönmesinin Koşulları	112
A.	Kefalet ile Teminat Altına Alınan Borcun Henüz Doğmamış Olması	112
B.	Asıl Borçlunun Mali Durumunun, Kefalet Sözleşmesinin Kurulmasından Sonra Önemli Ölçüde Bozulması veya Kefilin İyiniyetle Varsaydığından Daha Kötü Olması.....	115
IV.	Kefilin Sözleşmeden Dönme Hakkını Kullanmasının Sonuçları.....	118
§5.	Kefilin Ödeme Teklifinin Alacaklı Tarafından Haklı Bir Neden Olmaksızın Kabul Edilmemesi Nedeniyle Kefilin	

Sorumluluktan Kurtulması (TBK m. 593)	121
I. Genel Olarak	121
II. Kefilin Sorumluluktan Kurtulmasının Koşulları	123
A. Asıl Borcun Muaccel Olması veya Alacaklının Borcun Erken İfasına Rızasının Bulunması	123
B. Alacaklının Haklı Bir neden Olmaksızın Ödemeyi Kabul Etmemesi	127
III. Kefilin Sorumluluktan Kurtulmasının Sonuçları	129
§6. Alacaklının Bilgi Verme, Rehin ve Senetleri Teslim Etme ve Güvenceleri Azaltmama Yükümlülüklerine Aykırı Davranması Nedeniyle Kefilin Sorumluluğunun Azalması veya Sona Ermesi (TBK m. 592)	131
I. Genel Olarak.....	131
II. Alacaklının Rehin Haklarını, Güvenceyi ve Rüçhan Haklarını Azaltması veya Ağır Kusuruyla Elinden Çıkarması Nedeniyle Kefilin Sorumluluğunun Azalması veya Sona Ermesi, (TBK m.592/f.1 ve f.4).....	134
A. Hükmün Kapsamının Belirlenmesi (Alacaklının Korumakla Yükümlü Olduğu Rehin, Güvence ve Rüçhan Hakkı)	134
B. Alacaklının Teminatları Koruma (Azaltmama) ve Ağır Kusurla Elinden Çıkarmama Yükümlülüğüne Uymamasının Sonuçları	137
III. Alacaklının, Kefile Bilgi Verme, Borç Senetleri ve Teminatları Teslim Etme Yükümlülüğü ve Buna Uymamasının Sonuçları (TBK m.592, f.3 ve f.4)	141
§7. Alacaklının Asıl Borç ve Kapsamı Hakkında Kefili Bilgilendirme, Asıl Borçlunun İfласı veya Konkordato İstemesi Halinde Hakkını Korumak İçin Gerekenleri Yapma Yükümlülükleri ve Bunlara Uymaması Halinde Kefilin Sorumluluğunun Azalması (TBK m.594)	145
I. Alacaklının Kefili Bilgilendirme Yükümlülüğü.....	145

II.	Alacaklının Asıl Borçlunun İflası veya Konkordato Mehli Verilmesi Halinde Alacak Hakkını Koruma Yükümlülüğü	148
III.	Alacaklının Bildirim veya Alacağın Korunmasına İlişkin Yükümlülüklerini Yerine Getirmemesi Halinde Kefilin Sorumluluğunun Azalması	151
§8.	Birlikte Kefalette Kefilin Özel Saikinin Boşa Çıkması Nedeniyle Kefilin Sorumluluğunun Sona Ermesi (TBK m.587/f.3)	153
I.	Genel Olarak.....	153
II.	Hükmün Uygulanmasının Koşulları.....	154
A.	Alacaklının Kefilin Özel Saikini Bilmesi veya Bilmesi Gerekmesi.....	154
B.	Kefilin Başka Kişilerin de Kefil Olduğu veya Olacağı Varsayımının Gerçekleşmemesi.....	157
C.	Kefil Olduğu veya Olacağı Varsayılan Birlikte Kefillerden Birinin Alacaklı Tarafından Kefalet Borcundan Kurtarılması.....	158
D.	Kefil Olduğu veya Olacağı Varsayılan Birlikte Kefillerden Birinin Kefaletinin Hükümsüz Olduğuna Karar Verilmesi.....	159
E.	Hükmün (TBK m.587/f.3) Koşullarının Gerçekleşmesinin Sonuçları	160
§9.	Çalışanlara Kefalette, Kefilin Sorumluluğunun Sona Ermesi (TBK m.602, m.592/f.2)	163
I.	Çalışanlara Süreli Olmayan Kefalette Fesih Bildirimi (TBK m.602)	163
II.	Alacaklının Çalışan Kişi Üzerindeki Özen Yükümlülüğünü Yerine Getirmemesi Nedeniyle Kefilin Sorumluluğunun Azalması (TBK m.592/f.2)	166
§10.	Asıl Borçlunun Değişmesinin Kefilin Sorumluluğuna Etkisi	169
I.	Genel Olarak.....	169

II.	Borcun Dış Nakli Sözleşmesi Uyarınca Borçlunun Değişmesinin Kefilin Sorumluluğuna Etkisi	171
III.	Ticari İşletmenin Devri, Başka Bir İşletmeyle Birleşmesi veya Tür Değiştirmesinin Kefilin Sorumluluğuna Etkisi	175
IV.	Rehinli Taşınmazın Devrinin veya İcra Yoluyla Satılmasının Kefilin Sorumluluğuna Etkisi (TMK m.888, İİK m.125)	179
V.	Asıl Borçlunun veya Kefilin Ölümü Halinde Terekeye İlişkin Resmi Defter Tutulmasının Kefalet Sözleşmesine Etkisi (m.619 - m.630)	182
SONUÇ		185
BİBLİYOGRAFYA.....		193